

مصادیق دشمن از منظر امام خامنه‌ای (دام ظلّه)

زهرا محمدی سینکی^۱

چکیده

شناخت دشمن در هر برهه‌ای از زمان ضروری است که از هر فرصتی برای از بین بردن و سست کردن پایه‌های این انقلاب تلاش می‌کند و از هیچ کوششی دست بردار نیست دشمنی که مخالف با رشد و پیشرفت است و تمام تلاش خود را برای ضربه زدن به آن به کار می‌گیرد. از این‌رو مقاله حاضر به دنبال پاسخی برای این پرسش است که مصادیق دشمن از منظر امام خامنه‌ای (دام ظلّه) چگونه است. این مقاله به روش نقلی و وحیانی و با رویکرد توصیفی و به روش کتابخانه‌ای و با مراجعه به بیانات مقام معظم رهبری گردآوری شده است. در این مقاله به عوامل داخلی، خواص، عوام بی‌طرف، مخالفان داخلی نظام و سلبریتی‌ها و عوامل خارجی، آمریکا، فضای مجازی و رسانه‌ها، اسرائیل و مخالفان نظام در خارج از کشور می‌پردازیم. دشمنان ما خواستار وابستگی و عقب‌ماندگی ایران اسلامی بودند و هستند و از طرق مختلف وارد شدند و می‌شوند. امید است ملت ایران به راهنمایی‌های مقام معظم رهبری گوش سپارند تا جبهه خود را از باطل جدا نمایند.

واژگان کلیدی: آمریکا، دشمن، دشمن‌شناسی، رهبری

۱. طلبه سطح دو حوزه علمیه کوثر قزوین.

مقدمه

بی‌تردید دشمن کسی است که نفس و سیرت بدی دارد و در صدد ضربه زدن به انسان‌ها است دشمن مخالف رشد کمال و سعادت انسان است و از راه‌های مختلف دشمنی خود را ابراز می‌کند برای تصمیم‌گیری و چگونگی در برابر دشمن باید ابتدا او را شناخت و به اهدافش پی برد و روش‌های او در ضربه زدن و رسیدن به اهدافش بازشناخت و باید نقاط ضعف و قوت او را مورد مطالعه و تحقیق قرار داد که به مجموع این کارها دشمن‌شناسی می‌گویند. از جمله اهداف دشمن براندازی نظام اسلامی و تضعیف و تخریب این ارکان نظام بوده است که تضعیف اصل ولایت فقیه از مهمترین اهداف آنان بوده است. اما اگر شناسایی دشمن خوب انجام نگیرد آثار منفی آن در مراحل تصمیم‌گیری خود را نشان می‌دهد و کشور دچار مشکلات فراوانی خواهد شد و ضربه‌های جبران‌ناپذیری به آن وارد خواهد آمد.

اکنون این سوال مطرح می‌شود نقش رهبری در دشمن‌شناسی چگونه است؟

اگر روشنگری و شناخت صحیح دشمن صورت نگیرد و مردم در شناخت دشمن دچار اشتباه شوند و بدون بصیرت و آگاهی دست به انتخاب زنند باید منتظر عواقب بد آن در زندگی و آینده خود و دیگران باشند روشنگری و دستیابی مردم به دشمن‌شناسی صحیح از سوی رهبری در پیش روی و درخشش انقلاب اسلامی و سعادت مردم ایران تاثیر بسزایی دارد. لذا تحقیق در مورد دشمن‌شناسی رهبری اهمیت دارد تا مردم بتوانند با بصیرت و شناخت دشمن در مراحل حساس بهترین موضع را اتخاذ کنند.

در این تحقیق تلاش شده است تا با بیانات رهبری به شناخت دشمنان داخلی و خارجی بپردازیم. در رابطه با مقوله دشمن‌شناسی مقالات و کتاب‌های بسیاری نگاشته شده است؛ از جمله:

۱. مقاله (دشمن‌شناسی و اهمیت آن و نقش امام خمینی رحمه الله علیه در شناخت و مقابله با دشمن در کلام امام خامنه‌ای) نوشته ملک حسینی، عبدالله به شناخت دشمن و اهمیت جهاد در برابر دشمن پرداخته.

۲. در (مقاله بررسی مبانی فکری راهبردی دفاعی از دیدگاه حضرت امام خامنه‌ای) نوشته محمدی، داوود/ جعفری، احسان و صباحی، مجتبی) به دنبال تبیین راهبرد دفاعی نظام جمهوری اسلامی در سه حوزه راهبردی دشمن‌شناسی، آمادگی رزمی، تهدید در برابر تهدید پرداخته است.

۳. در کتاب (دشمن شناسی بررسی اندیشه های رهبر معظم انقلاب اسلامی) گردآورنده نجفعلی ، غلامی که این کتاب در چهار فصل به دشمن شناسی پرداخته است فصل اول ماهیت و ضرورت شناخت دشمن فصل دوم زمینه های نفوذ دشمن فصل سوم به اهداف دشمن در فصل چهارم به روش های مبارزه با دشمن پرداخته است.

۴. در مقاله (شگردها به شیوه های مبارزه دشمنان با رهبران دینی از منظر قرآن کریم) نوشته ی جواد جمشیدی حسن آبادی و عزت الله مولانیا به شیوه های مبارزه دشمنان با رهبران دینی پرداخته است.

منابع موجود اندکی به مصادیق دشمن از منظر امام خامنه ی (دام ظلله) و با ادغام آن در سایر موضوعات پرداخته اند و اما در این مقاله فقط به مصادیق دشمن از منظر مقام معظم رهبری پرداخته شده.

مفهوم شناسی

۱. دشمن

دشمن در عربی «عدو» نام دارد. عدو یعنی:

«دویدن برای جنگ، منصرف کردن و بازداشتن، ظلم و ستم کردن، از حد و اندازه گذشتن، دشمنی و خصومت ورزیدن، تجاوز و تعدی نمودن، تفرقه و دوری انداختن و...»^۱

معنای «دشمن» در فارسی:

«آن که بدخواه دیگری است، عدو، خصم، مخالف که مقابل دوست و محب است، و دشمنی علاوه بر خصومت در عداوت به معنی کراهت و نفرت نیز آمده است»^۲

۲. دشمن شناسی

دشمن شناسی، یعنی شناخت انواع دشمن و شناخت شیوه های عملکرد آنان و روش مقابله با آن ها.^۳

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و خیزش این قیام ملت ایران، دجالان زمان چه داخلی و خارجی به دشمنی با جمهوری اسلامی پرداختند. آنان خواستار وابستگی و عقب ماندگی ایران

۱. بندرریگی، ترجمه المنجد، ج ۱، ص - ۶۸۹.

۲. معین، فرهنگ معین، ج ۲، ص ۸- ۱۵۳۷.

۳. www. Khamenei.ir، برگرفته از سخنان رهبری.

اسلامی بودند و از هر طریقی وارد می‌شدند و می‌شوند تا این عمل ننگین را انجام دهد. اما به لطف خداوند منان، ما رهبر مدبر و آگاه داریم که با بینش و تدبیر ایشان در منطقه و جهان قله‌های پیشرفت را یکی پس از دیگری فتح می‌کنیم. مقام معظم رهبری به شناخت دشمن سفارش بسیار می‌کند و این که دشمن‌شناس واقعی باید شیوه‌های دشمن را بشناسد و قدر این لحظه‌ها را بداند، «هم دشمن را باید شناخت، هم شیوه‌های دشمنی را، راه‌ورس‌ها و سمت‌وسوهای را که اینها برای دشمنی در نظر گرفته‌اند، [همه] باید بدانند؛ مسئولین باید بدانند، مردم هم باید بدانند.»^۱ از سویی راه‌های نفوذ دشمن چون مسائل اقتصادی، فرهنگی، دینی و... را بشناسد و بهترین راه جلوگیری از ورود دشمن، وحدت و بصیرت می‌باشد.

دشمن‌شناسی داخلی

نظام جمهوری اسلامی از دیرباز تحت دشمنی‌ها قرار گرفته است؛ یکی از این موارد، دشمنان داخلی است که در داخل کشور حضور دارند و با سایر مردم جامعه در مراوده هستند و افکار و عقاید مخرب خود را به دیگران منتقل می‌کنند و گاهی افراد بی‌بصیرت و غافل از آنان پیروی می‌کنند، از عوام جامعه گرفته تا مسئولین کشوری می‌توانند عضوی از آن باشند. مقام معظم رهبری با دیدی وسیع و با بصیرت در مورد دشمنان داخلی اظهارها و تذکراتی را به عوام و خواص داده‌اند و راهنمایی‌هایی کرده‌اند.

الف. خواص

خواص، از جمله افرادی هستند، که می‌توانند در ایجاد دشمنی و کمک به دشمنان اسلام موثر باشد.

خواص در لغت به معنای برگزیدگان قوم، مردمان خاص، ضدعام هستند. خواص افرادی هستند که اهل شناخت بوده و براساس بصیرت، درباره وقایع و اتفاقات تصمیم می‌گیرند، نقش آفرین در تحولات سیاسی اجتماعی‌اند.^۲ اگر این افراد بصیرت را ترک کنند و طمع ورزند، دیگر تشخیص حق و باطل برای عوام براساس رفتار خواص سخت می‌گردد.

مسئولین از جمله خواصی هستند که می‌توانند در جبهه باطل حضور یابند. مسئولین کشوری با توجه داشتن مسئولیت‌های خطیر و مهم در کشور، در رأس توجهات مردمی هستند و گفتار و رفتار آنان در الگوبخشی به مردم تأثیر بسزایی دارد. عملکرد آنان در جهت بخشی مردم به نفع دشمن موثر است.

۱. www.Khamenei.ir، بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۵/۱۰/۱۹.

۲. اسحاقی، جام عبرت، ص ۳۶.

مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

«دشمن وقتی می‌تواند به هدف‌های خودش برسد که بتواند در بدنه‌ی حاکمیت نظام و در مسؤولان بخش‌های مختلف، اختلاف و شکاف ایجاد کند. دشمن دنبال این قضیه است.^۱»

مقام معظم رهبری راه نفوذ دشمن در کشور را معرفی می‌نمایند و از مسئولین، بصیرت، هوشیاری و وحدت را خواستارند.

ب. سلبریتی‌ها

سلبریتی‌ها، عبارت است از شخص یا چیزی که توسط تعداد زیادی از افراد شناخته می‌شود^۲، تاثیرگذاران در جامعه که عوام و مسئولان می‌توانند متأثر از آن‌ها باشند. سلبریتی‌ها با توجه به محبوبیتی که دارند، بیشتر از مسئولین مورد توجه مردم قرار دارند. یک حرف و حرکت آنان در جهت‌دهی مخالفت با جمهوری اسلامی تأثیر بسزایی دارد.

این یکی از بزرگ‌ترین آسیب‌های جوامع امروز است. وابستگی و پیروی مردم از همین رفتارها و هنجارهای کوتاه مدت، که بسته به هر شرایطی از سوی هر سلبریتی تغییر می‌کند، سبب می‌شود مردم پیوسته در حال گذار از ارزش‌هایی به ارزش‌های دیگر باشند و هویت مشخص و قابل اتکایی نداشته باشند.^۳ با گذر زمان رفتار و گفتار واقعی برخی از سلبریتی‌ها در جهت‌دهی به اغتشاشات و فتنه‌ها آشکار می‌شود.

مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

«همه‌ی قشرهای فعال کشور، از روحانیون، دانشگاهیان، مسئولان کشور، مدیران کشور، بخصوص مدیران ارشد کشور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، روشنفکران، نویسندگان، همه وظیفه داریم که عوامل اقتدار را در کشور -که شمردم- تقویت کنیم. آن که ایران را دوست دارد، باید بداند حمله‌ی به ایمان اسلامی جوانان، یک خیانت به ایران است. بعضی‌ها هستند که ایران را دوست دارند، کشور را دوست دارند، [اما] خیلی پایبندی و دل‌بندی به دین و شریعت و مانند این چیزها ندارند؛ آنها هم باید بدانند که اگر واقعاً ایران را دوست دارند، اگر حقیقتاً خائن نیستند و دشمن در لباس دوست نیستند، نباید دین را -دین جوانان را، ایمان جوانان را- تضعیف کنند. آن که ایمان جوانان را تضعیف می‌کند، دارد به کشور خیانت می‌کند؛ نه فقط به دین. این عوامل

۱. www.Khamenei.ir ، ۱۳۷۹/۱۲/۲۶.

۲. کوچکزی، مقاله «بررسی سلبریتی‌سازی در رسانه و بحران هویت نوجوان در جامعه» ص ۴، برگرفته از کتاب دیدن ستارگان از نیار.

۳. همان، ص ۴.

رسانه در لغت به معنی «رساندن» است و در اصطلاح وسیله‌ای برای نقل و انتقال اطلاعات، ایده‌ها و افکار افراد یا جامعه؛ و واسطه عینی و عملی در فرآیند برقراری ارتباط است. وسایلی همانند روزنامه‌ها، مجلات، رادیو، تلویزیون، ماهواره، اینترنت مصادیق این تعریف هستند.^۱ به عبارت دیگر

«رسانه وسیله‌ای است که فرستنده به کمک آن، معنا و مفهوم موردنظر خود (پیام)

را به گیرنده منتقل می‌کند»^۲

رسانه‌های غربی در راهبرد اهداف رهبران شیطان‌ی خود، اخباری را جعل می‌کنند یا شایعات مرتبط با اهداف خود می‌سازند و بعد آنان این خبرها را در قالب‌های گوناگون در ماهواره‌ها، فضای مجازی چون توئیتر، واتساپ و ...، مطبوعات و ... پخش می‌کنند. مقام معظم رهبری در مورد نقش رسانه‌های غربی در مورد کمک به سردمداران خود می‌فرمایند:

«رسانه‌های خبری بیگانه که مظهر تمایلات و سیاست‌ها و نیات خصمانه و اغراض خبیث سردمداران سیاست‌های جهانیند، بر روی هر کلمه و هر اشاره‌ی که از آن، بوی اختلاف و دودستگی استشمام شود و یا بتوان چنین وانمود کرد، شدیداً حساسیت نشان داده و با بزرگ کردن نکته‌های ریز و مطرح ساختن استنباط‌های دروغین از گفته‌ها و نوشته‌ها در ایران، به‌طور دائم در تلاشند که شاید بتوانند تصویری مشوش و آلوده به اختلافات و زدوخوردهای داخلی از ایران اسلامی - که بحمدالله برخوردار از وحدت و یکپارچگی کم نظیری است - به مردم ایران و جهان ارائه دهند و زمینه‌ی دودستگی و نفاق را با این وسوسه‌ها به وجود آورند. این‌ها همه نشانه‌ی آن است که امروزه دشمن از همه‌ی راه‌ها برای تضعیف جمهوری اسلامی عاجز مانده و بدخواهانه در کمین اختلافات داخلی و شکست وحدت عمومی نشسته است.»^۳

مقام معظم رهبری در مورد نقش رسانه‌های غربی در محبوب ساختن خاندان پهلوی و ارائه آن به مردم می‌فرمایند:

«کسی که آشنا باشد، آگاه باشد با دنیای کتاب و مطبوعات و مقاله می‌بیند که دشمنان چه کار دارند می‌کنند؛ امروز این‌ها سعی می‌کنند چهره‌ی خاندان خبیث و منحوس پهلوی را بزرگ کنند، آرایش کنند.»^۴

۱. ازکمپ، روانشناسی اجتماعی کاربردی، ص ۱۳۲، برگرفته از نشریه دین و رسانه شماره ۸.

۲. امیرتیموری، رسانه‌های آموزشی، ص ۱۰، برگرفته از نشریه دین و رسانه شماره ۸.

۳. پورفاضلی، دشمن‌شناسی، ص ۴۵۹ و ۴۶۰، پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۶۹/۰۳/۱۰.

۴. www. Khamenei.ir، بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۳/۱۰/۱۷.

مقام معظم رهبری نقش رسانه‌های غربی را در ترویج اخبار جعلی و شایعات، بارها یادآور شده و از رسانه ملی عمل قوی در برابر آنان خواسته‌اند و از مردم اینکه به این اخبار جعلی گوش ندهند و با بصیرت اخبار ملی را رصد کنند.

د. مخالفان خارجی نظام

از جمله افرادی که در ایجاد دشمنی و دشمنی‌ورزی نسبت به جمهوری اسلامی تأثیر دارد، مخالفان خارجی نظام هستند. سلطنت‌طلبان و خاندان پهلوی، تجزیه طلبان، فرقه منافقین جز این دسته می‌باشند.

در اینجا اندکی به فرقه منافقین اشاراتی صورت می‌گیرد.

سازمان مجاهدین خلق که بعدها به علت خیانت‌ها و جنایت‌ها به سازمان منافقین معروف شد، در سال‌های ۴۴ تا ۴۶ با هدف مبارزه مسلحانه با رژیم شاه تشکیل شد. این سازمان به دلیل برداشت‌های سطحی رهبران آن از جمله مسعود رجوی آخرین رهبر این گروه، از اسلام به دام التقاط افتادند و علی‌رغم آنکه خود را تشکیلاتی اسلامی معرفی می‌کردند، در خفا مطالب مارکسیستی را به عنوان علم اقتصاد و مبارزه به اعضای خویش آموزش می‌دادند.

در کارنامه خبیث این سازمان می‌توان به ترور ۷۲ تن از کارآمدترین عناصر نظام اسلامی و یاران امام خمینی(ره) اشاره کرد.

هم‌چنین تلاش نظامی منافقین برای ورود به ایران در سال ۱۳۶۷ و پس از صلح ایران و عراق، در «عملیات مرصاد» به شدت سرکوب شد و مهاجمین مزدور با به جا گذاشتن بیش از هزار کشته به داخل خاک عراق فرار کردند. آنچه که در جهان به وسیله سازمان‌های وابسته به امریکا تحت نام نقض حقوق بشر علیه جمهوری اسلامی تبلیغ می‌شود؛ عمدتاً بازگویی ادعاهای همین گروهک و توجیهی برای پوشش حمایت‌های دول غربی از آنهاست.

این فرقه هم‌اکنون در تلاش است تا جمهوری اسلامی ایران را تضعیف کند.

مقام معظم رهبری در مورد تبلیغ سازمان منافقین در سال ۱۳۷۰ می‌فرمایند:

«اگر [دشمنان] بخواهند با موج حرکتی که ملت ما انجام داده، مقابله کنند، راهش آن است که این ملت را از میدان خارج کنند و به او ضربه بزنند. پس، تا پنجاه سال دیگر هم که باشد، استکبار از ضربه‌زدن منصرف نیست. ما باید هوشیار باشیم و فریب نخوریم. ما باید تحت تأثیر تبلیغات دشمن قرار نگیریم. ما باید ایمانمان را به نظام اسلامی از دست ندهیم؛ چون وقتی دشمن می‌خواهد ضربه وارد کند، اول پایه‌های ایمان مردم را متزلزل میکند، تا بتواند ضربه را خوب وارد کند.

یادتان است که مدتی به وسیله‌ی همین لیبرالها و آن روسیاه فراری [بنی صدر] و منافقین پست در همین تهران سر چهارراهها، ضد نظام و ضد امام و ضد این ملت و ضد سیاستهایی که جمهوری اسلامی داشت، تبلیغات میکردند؟ برای این که ایمان مردم را متزلزل کنند، تا بتوانند در وقت خودش ضربه را وارد کنند. همیشه از این کارها میکنند. مواظب باشید ایمان شما را متزلزل نکنند.^۱

همچنین تجزیه‌طلبان در خارج از کشور با همکاری خاندان پهلوی و سران غربی در تضعیف جمهوری اسلامی هستند.

مقام معظم رهبری از این مخالفان نظام در خارج نکاتی را یادآور شدند و بینش و سابقه خراب آنها در تاریخ مانده است.

نتیجه

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و خیزش و قیام ملت ایران، دجالان زمان چه داخلی و خارجی به دشمنی با جمهوری اسلامی پرداختند و آنان خواستار وابستگی و عقب‌ماندگی ایران اسلامی بودند و برای این کار از راههای مختلف وارد می‌شدند و می‌شوند. اما به لطف خداوند بزرگ، ما رهبری مدبر و آگاه داریم که با بینش و تدبیر ایشان در منطقه و جهان قله‌های پیشرفت را یکی پس از دیگری فتح کردیم. مقام معظم رهبری به شناخت دشمن و شیوه‌های دشمن و این که چگونه راههای نفوذ دشمن را از بین ببریم، سفارشات بسیاری کرده‌اند. در این مقاله ما دشمنان را به دو دسته دشمنان داخلی و دشمنان خارجی تقسیم کردیم و با توجه به سخنرانی‌های مقام معظم رهبری، دشمن‌شناسی‌های داخلی و خارجی انجام شد. در این مقاله دشمنان داخلی کشور به خواص که یکی از این موارد می‌تواند مسئولین باشند که مردم از مسئولین پیروی می‌کنند. دسته دوم، سلبریتی‌ها هستند که با توجه به محبوبیتی که دارند مورد توجه اکثریت مردم جامعه قرار دارند، دسته سوم، مخالفان داخلی نظام، غریزده‌ها، سلطنت‌طلبان و تجزیه‌طلبان داخلی می‌باشند و دسته چهارم، عوام بی‌طرف و بی‌بصیرت که گاهی رفتار خنثی آنان در تقویت جبهه باطل می‌باشد. دشمنان خارجی می‌توان به آمریکا و استکبار جهانی و اسرائیل و صهیونیسم جهانی اشاره کرد. فضای مجازی و رسانه‌های خارجی برای پیشبرد اهداف رهبران آمریکایی و اسرائیلی خود از روش‌های جعل، شایعه و تبلیغات سو،

۱ . www. Khamenei.ir، بیانات در دیدار خانواده‌های شهدای هفتم تیر، ۱۳۷۰/۰۴/۰۸.

استفاده می‌نمایند و مخالفان خارجی نظام، فرقه منافقین و خاندان پهلوی و تجزیه‌طلبان خارجی همگی به رهبران استکبار و استثمار کمک‌های فراوانی می‌کنند. امید است ملت ایران با شناخت دشمنان داخلی و خارجی جبهه خود را از آنان جدا کرده و در راستای کمک به آرمان‌های جمهوری اسلامی قدم بردارند و راهنمایی‌های مقام معظم رهبری را به گوش جان سپارند.

منابع

• قرآن کریم

۱. ازکمپ، استورات، روانشناسی اجتماعی کاربردی، مشهد، به نشر، ۱۳۷۷.
۲. اسحاقی، حسین، جام عبرت، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۵.
۳. امیرتیموری، محمد حسن، رسانه‌های آموزشی، بی‌جا، ساسان، ۱۳۸۰.
۴. بندر ریگی، محمد، ترجمه المنجد، ج ۱، تهران، اسلامی، ۱۳۸۴.
۵. پورفاضلی، سید امیر، دشمن‌شناسی از منظر مقام معظم رهبری، تهران، انتشارات انقلاب اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۹۴.
۶. جعفری‌فر، احسان؛ صباحی، مجتبی، مقاله «بررسی فکری راهبردی دفاعی از دیدگاه امام خامنه‌ای»، مطالعات دفاع مقدس، شماره ۲۹، بهار ۱۴۰۱.
۷. جمشیدی حسن‌آبادی، جواد؛ مولانیا، عزت الله، مقاله «شگردها به شیوه‌های مبارزه دشمنان با رهبران دینی از منظر قرآن کریم»، پژوهشی موضوع، دانشگاه قم، ۱۴۰۰.
۸. قدیری، آیت، مقاله «خواص و عوام در انقلاب اسلامی»، حصون، شماره، ۱۳۸۳.
۹. کوچکزیایی، مصطفی؛ فیضیان، مجیدرضا؛ شاه‌آبادی، محمدحسین، مقاله «بررسی سلبریتی‌سازی در رسانه و بحران هویت نوجوان در جامعه»، فصلنامه جامعه، فرهنگ و رسانه، زمستان ۱۳۹۷، شماره ۲۹.
۱۰. معین، فرهنگ معین، ج ۲.
۱۱. ملک حسینی، عبدالله، مقاله «دشمن‌شناسی و اهمیت آن و نقش امام خمینی (ره) در شناخت و مقابله با دشمن در کلام امام خامنه‌ای»، سخن جامعه، سال هفتم، شماره ۱۶، بهار ۱۳۹۷.
۱۲. میرطاهر، مقاله «تاریخچه شکل‌گیری اسرائیل»، حضور، بهار ۱۳۸۱، شماره ۴۰.

۱۳. نجفعلی، غلامی، دشمن‌شناسی بررسی اندیشه‌های رهبر معظم انقلاب

اسلامی، بی‌جا، ولاء منظر، ۱۳۹۰.

۱۴. نشریه دین و رسانه، شماره ۸.

۱۵. www.Khamenei.ir.